

FELICIA OTTEN

DE DORPS DOKTER

Een jonge dokter vecht tegen
vooroordelen in haar
zoektocht naar geluk

XANDER

ROMAN

1

Dokter Thea Graven staarde door het raam van de bus naar buiten. Het was een koude ochtend in maart en alles was mistig. Ze kon de huizen in wilhelminische stijl van de volgende straat nog niet eens zien. Op dat moment werden de schimmige contouren van de kerk zichtbaar. Daarna remde de bus af en kwam tot stilstand. Vanaf hier waren er nog maar twee haltes voor ze bij het universitair ziekenhuis van Hamburg aankwam. Thea had nog alle tijd voordat haar dienst om zes uur begon. Ze stond snel op en baande zich een weg tussen de passagiers door naar de deur.

Ondanks de kou en de duisternis hing er een vleugje lente in de lucht. Misschien kwam het door het zingen van de vogels of door de sneeuwkllokjes die nu, eind maart, tussen het gras in de voortuinen omhoogkwamen. Thea begroef haar handen in haar jaszakken en liep snel in de richting van de kerk. Met de lage toren en het brede, gedrongen schip zag de Sint-Johanneskerk er sterk en veilig uit. Het was alweer bijna negen jaar geleden dat Hans en zij daar getrouwd waren. Afgelopen nacht had ze weer van hem gedroomd. Thea herinnerde zich geen details meer, ze wist alleen nog hoe gelukkig ze zich had gevoeld toen ze wakker werd. Omdat Hans in haar droom leefde en bij haar was.

Dat gevoel was sinds het opstaan bij haar gebleven. Het hing om haar heen als een delicaat web, als een beschermende cocon. Maar ze

voelde zich ook melancholisch. Hans was dood. Zijn laatste rustplaats was op een begraafplaats aan de rand van een Italiaans bergdorp.

Klonk er gedempte orgelmuziek vanuit de kerk, of was het gewoon haar verbeelding? Thea luisterde. Inderdaad was er op dit vroege uur iemand op het orgel aan het spelen, en achter de ramen van de kerk was een zwak licht te zien. Eigenlijk had ze alleen een paar minuten voor de kerk willen stilstaan. Nu probeerde ze echter de klink. De deur ging open en Thea glipte naar binnen. Ze ging op een van de achterste banken zitten.

Het altaar en het eenvoudige kruis erachter waren zelfs in het schemerige licht duidelijk zichtbaar. Daar waren zij en Hans geknield tijdens de huwelijksceremonie. De bruiloft was geïmproviseerd, zoals zoveel tijdens de oorlog, met twee willekeurige voorbijgangers van de straat als hun getuigen en geen gasten. Maar op het moment dat ze de ringen omdeden en hun geloften uitwisselden, maakte dat allemaal niet meer uit. Alleen de glimlach van Hans, zijn diepe blik en de hoop op een gelukkige toekomst samen waren belangrijk.

Thea sloot haar ogen. Zij en Hans hadden zo veel dromen en plannen gehad! Het mooiste idee was dat van een klein huis in een buitenwijk van Hamburg. Keer op keer hadden ze het aan elkaar beschreven, zodat ze het helemaal voor zich zagen. Het zou groene luiken en een laag dak krijgen en Thea zou er een gynaecologiepraktijk beginnen. Hun kinderen zouden ravotten door de kamers en de tuin. Op zolder of in een schuur zou Hans zijn atelier inrichten, waar hij kon tekenen en schilderen om verder te komen als kunstenaar. Maar door de oorlog was alles anders gelopen.

Hans, haar grote liefde... Voor hem had ze het contact met haar vader verbroken en afstand gedaan van een luxe eventje als dochter van een rijke en machtige familie. Ze had er nooit spijt van gehad.

Nog even genoot Thea van de bitterzoete herinneringen. Toen sloot ze zich weer af voor haar verdriet. Ondanks alle melancholie en het verdriet om de man van wie ze hield, wilde ze het lot niet on-

dankbaar zijn. Niet al haar dromen waren haar namelijk ontnomen. Al sinds ze een klein meisje was, had ze dokter willen worden. Binnen een jaar zou ze examens doen om gynaecoloog te worden en dan zou die wens eindelijk vervuld worden.

Thea keek weer naar het altaar. 'Dank je, Hans, voor je liefde,' fluisterde ze. Toen stond ze op en verliet de kerk.

Thea liep snel door. Binnen tien minuten had ze het academisch ziekenhuis bereikt. Haar melancholische stemming verdween eindelijk. Welke uitdagingen lagen er vandaag weer op haar te wachten? Ze keek uit naar haar werk.

Het enorme ziekenhuisterrein, aangelegd als een park, strekte zich uit achter het entreegebouw. Te midden van uitgestrekte grasmatten stonden bakstenen gebouwen waarin de diverse afdelingen waren gehuisvest: links de gebouwen voor de vrouwen, rechts voor de mannen. Voor een van de gebouwen, die ook wel paviljoens werden genoemd, ontmoette Thea een groep jonge zusters. Ze groette hen vriendelijk terug.

Vijf jaar na het einde van de oorlog lagen sommige gebouwen nog steeds in puin. De meeste waren echter weer herbouwd en op dit tijdstip, tegen zes uur in de ochtend, helder verlicht. Het ziekenhuispersoneel reed het ontbijt vanuit de keuken op karren naar elke afdeling. In de gangen schonken de hulpverpleegsters moutkoffie en thee uit grote potten in kopjes. De eerste patiënten werden naar de operatiekamer vervoerd. Het dagelijks leven in het ziekenhuis kwam weer op gang.

Thea werkte al een paar weken op de operatieafdeling voor mannen. Door het grote aantal collega's dat uit gevangenschap naar huis terugkeerde, waren er bijna geen vacatures voor arts-assistenten en chirurgie was zeer populair. Daarom was Thea blij dat ze in elk geval op de afdeling voor mannen aan de slag kon, omdat ze geen werk kon krijgen op de vrouwenafdeling. Ook haar algemene medische kennis wilde ze graag uitbreiden.

‘Dokter Graven...’

Thea was al bijna bij de ingang van de chirurgische afdeling toen ze haar naam hoorde roepen. Ze stopte en draaide zich om. Een mollige vrouw in een versleten jas haastte zich naar haar toe.

‘O, dokter Graven, zou u zo vriendelijk willen zijn om mijn Karl deze sneeuwklompjes en ingeblikte worst te brengen?’ bracht ze buiten adem uit. ‘Ik kan vanmiddag niet op bezoek komen, ik heb niemand voor de winkel.’

‘Dat doe ik graag,’ antwoordde Thea hartelijk. Ze nam het bosje bloemen en het blikje aan. Ze was dol op mevrouw Hansen en haar man, die op de afdeling lag met een gecompliceerd gebroken been. Het echtpaar had een kruidenierswinkel in de wijk Moorborg en ondanks de lange reis kwam mevrouw Hansen haar man elke dag opzoeken. Het raakte Thea om te zien hoe gehecht ze aan elkaar waren. En meneer Hansen was altijd vriendelijk en geduldig, ook al had hij een aantal operaties moeten doorstaan.

‘Dat is erg aardig van u, dokter. En vertel mijn Karl alstublieft dat alles in orde is in de winkel. Hij moet ook genoeg eten en drinken. Hij is afgefallen sinds hij in het ziekenhuis ligt.’

Thea deelde deze mening niet, maar beloofde de boodschap over te brengen. Toen nam ze afscheid.

‘Goedemorgen, collega.’ Julius Engelhardt, een van de artsen die nachtdienst had gehad op de afdeling, stond voor de ingang en stak een sigaret aan. ‘Dus je bent nu ook koerier?’

‘Ja, waarom niet?’ Thea vond dat haar collega zich veel te hoogdravend gedroeg. ‘Is er nog iets bijzonders gebeurd vannacht?’

‘Nee, de gebruikelijke dingen. Enkele patiënten klaagden over pijn na de operatie. Ik heb hun de medicijnen gegeven die ze nodig hadden en alles in het patiëntendossier genoteerd. Een jonge man heeft overgegeven, waarschijnlijk het gevolg van de verdoving. Verder verliep de nacht rustig en zonder strubbelingen. Ik weet natuurlijk niets van de onkuise dromen van sommige patiënten.’ Engelhardt grijnsde.

‘Het belangrijkste is dat jij niet zo diep in je onkuise dromen verdiept was dat je het noodsignaal niet hoorde,’ antwoordde Thea droog.

‘Doe nu niet altijd zo preuts als een plichtsgetrouwe protestant!’ Haar collega blies de sigarettenrook uit. ‘Maar misschien wil je op zijn minst het grote nieuws horen?’

‘Nee, niet echt.’ Thea had genoeg van het geklets.

‘Dat zou dom van je zijn.’ Engelhardt zweeg even en maakte een teatraal gebaar. ‘Die ouwe doet vandaag de visites. Dat heeft het hoofd van de afdeling me verteld.’

‘O, echt? Maar het is toch geen woensdag?’ Thea schrok ervan. Met ‘die ouwe’ bedoelde hij professor Friedrich Arnhem, de belangrijkste chirurg en de beste in zijn vak. Tijdens zijn wekelijkse rondes legde hij de arts-assistenten het vuur aan de schenen, want hij was uiterst nauwgezet en tolereerde geen enkele onzorgvuldigheid.

‘Nou, ik dacht dat het je wel zou interesseren.’ Engelhardt leek erg tevreden met zichzelf. ‘De professor neemt deze week een paar dagen vrij. Daarom vinden de rondes vandaag al plaats.’

‘Reden te meer om je tijd niet te verdoen met geklets.’ Thea knikte naar haar collega. ‘Ik zie je tijdens de ronde.’ Ze haastte zich naar de dokterspraktijk.

Daar deed ze haar jas uit en trok een gesteven wit schort aan. Nadat ze dat dichtgeknoopt had, bekeek ze zichzelf in de spiegel. Er ontsnapte geen enkele lok uit haar haar, dat strak naar achteren was gekamd en in een knot in haar nek was vastgebonden. In combinatie met de donkere, dikke bril met het hoornen montuur zorgde dat voor een strenge trek op haar onopgemaakte gezicht en verloor ze haar vrouwelijke uitstraling.

Het maakte haar niets uit. Tijdens haar studie en in haar jaren als arts-assistent daarna had ze geleerd haar vrouwelijkheid zo veel mogelijk te verbergen, want hoewel vrouwen in Duitsland al meer dan veertig jaar medicijnen konden studeren, werden ze door mannelijke collega’s en superieuren nog steeds vaak als zwak, veel te emotio-

neel en niet echt flexibel beschouwd. Ze offerde haar voorkomen graag op voor haar werk. En aangezien Hans, haar geliefde echtgenoot, niet meer leefde, kon het haar toch niet schelen hoe ze eruit zag.

Thea las snel de patiëntendossiers die op het bureau lagen. Toen ze bij de deur was, op weg naar de twee zalen waar ze toezicht op hield, draaide ze zich om. Ze was bijna de sneeuwkllokjes en het blikje voor meneer Hansen vergeten.

In de ziekenhuiszaal met dertig bedden waren hulpverpleegsters bezig het ontbijt op te ruimen. Ze gristen het servies en bestek uit de handen van de patiënten die te traag waren. Hier lagen patiënten met diverse ziektes en klachten. Naast patiënten die van de eerste hulp kwamen, waren er ook patiënten van de thoracale en viscerale chirurgie, de onderdelen van de chirurgie die de borst en de buik betroffen.

Voordat Thea aan de eerste ronde begon en op haar beurt vroeg hoe het met de patiënten ging, ging ze snel naar meneer Hansen, die met zijn been in het gips omhoog in bed lag. Ze zette het blikje neer en plaatste de sneeuwkllokjes in een glas met water op zijn nachtkastje. ‘Meneer Hansen, uw vrouw heeft me dat eerder gegeven. Helaas kan ze vanmiddag tijdens het bezoeken niet komen. Meneer Hansen?’ Thea schrok. De oudere man, die haar gewoonlijk vriendelijk en met een grap begroette, lag apathisch in zijn bed. Zijn gezicht was rood aangelopen, alsof hij koorts had.

‘Meneer Hansen, gaat het niet goed met u?’ Thea boog zich over hem heen.

‘Met mij gaat alles goed.’ Hij forceerde een glimlach. ‘Bedankt voor de spullen die u hebt gebracht, dokter.’

‘Het is helemaal niet in orde. Vannacht heeft hij twee keer overgegeven,’ zei de patiënt die in het bed naast hem lag. ‘Ik was net op tijd met de waskom, anders zou hij op zichzelf en het bed hebben overgegeven.’

‘Maar dat staat niet in uw dossier, meneer Hansen.’

‘Hij wilde niet dat ik een verpleegster of dokter waarschuwde,’ merkte de kamergenoot van meneer Hansen op.

‘Hou je mond, Joseph!’ snauwde meneer Hansen. ‘Ik kon de kool die we gegeten hebben niet zo goed verdragen, dat is alles. Het is niet nodig om er zo’n ophef over te maken.’

‘Laat me uw temperatuur eens opnemen.’ Samen met een verpleegster hielp Thea meneer Hansen uit zijn pyjamajasje. Ze stopte een koortsthermometer onder zijn oksel. Toen ze de temperatuur aflas, gaf die 38,5 graden aan. Hij had koorts.

‘Hebt u buikpijn? Bent u misselijk?’ informeerde Thea verder.

‘Nee, nee, zoals ik al zei, het gaat goed met me,’ zei meneer Hansen verdedigend.

‘Steek uw tong eens uit, alstublieft.’ Meneer Hansen zuchtte en deed wat hem werd gezegd.

Over zijn tong was een waas te zien. Thea drukte op een bepaald punt tussen zijn navel en rechterheupbeen.

‘Doet dat pijn?’

‘Nee, helemaal niet.’

‘En dat?’ Ze wreef met lichte druk over de buikwand, terwijl ze de vorm van zijn darmen volgde.

‘Ook niet.’

Daarmee had ze twee belangrijke symptomen van acute blindedarmonsteking uitgesloten. Toch zaten de verhoogde temperatuur en het laagje over zijn tong haar niet lekker. Thea overlegde met zichzelf. Soms lag de pijngrens van oudere patiënten hoger. Ze wilde geen enkel risico nemen. Dus liet ze de gordijnen om het bed trekken en samen met twee verpleegsters draaide ze meneer Hansen op zijn zij. Dat was geen gemakkelijke taak, omdat zijn been in het gips zat. De temperatuur in de endeldarm was 39,5 graden. Een verschil van één graad tussen de lichaamstemperatuur in de oksel en in het rectum was eveneens een mogelijke aanwijzing voor acute blindedarmonsteking.

‘Het zou een acute blindedarmonsteking kunnen zijn, meneer Hansen.’ Thea pakte zijn onderarm en zocht naar de ader. ‘Ik ga nu bloed bij u afnemen. Een laboratoriumonderzoek zal duidelijkheid brengen.’

‘Alstublieft, dokter, roep het ongeluk niet over me af.’ Het goede humeur van meneer Hansen keerde weer een beetje terug. ‘Een dubbele beenbreuk en een blindedarmonsteking, daarop heb je net zo veel kans als om de loterij te winnen.’

‘We zullen zien,’ zei Thea alleen. Ze liet een van de verpleegsters het afgenomen bloed naar het lab brengen en droeg haar op om door te geven dat het haast had. Daarna begon ze met haar eigenlijke ronde van de visites. Ze had nog zo’n drie uur voor de hoofdarts, professor Arnhem, zijn opwachting zou maken.

Even voor tien stond Thea in de hal van de chirurgische afdeling te wachten met het afdelingshoofd, de zaalarts, dokter Engelhardt, drie andere arts-assistenten, de hoofdverpleegkundige en enkele andere verpleegkundigen. Zoals altijd voor de doktersbezoeken was ze nerveus. Voor haar collega Engelhardt was het niet anders, hoe koeltjes en ontspannen hij er ook uit probeerde te zien. Hij verraadde zichzelf door snel nog eens door de patiëntendossiers van zijn twee afdelingen te bladeren.

Exact om tien uur stopte de zwarte Maybach van de professor voor de deur. Daarmee begon een nauwkeurig uitgestippeld ritueel. Terwijl de hoofdarts naar de hal liep, opende een verpleegster de voordeur. Thea en haar collega Engelhardt stapten naar voren. Het was deze maand hun taak om de professor te ontvangen. Thea nam zijn paraplu en aktetas van hem aan. Engelhardt hielp hem uit zijn jas. Alle spullen werden aan een verpleegster overhandigd, die zich daarmee naar het kantoor van de hoofdarts haastte. De hoofdverpleegster overhandigde Engelhardt een wit gesteven schort, die het op zijn beurt de professor voorhield, zodat hij alleen zijn armen in de mouwen hoefde te steken.

Eerst had Thea deze rituelen dwaas gevonden, maar nu accepteerde ze die gewoon. In ziekenhuizen heerste een zeer uitgesproken hiërarchie.

‘Dokter Graven, we gaan eerst langs uw twee zalen,’ zei de hoofdarts op militaire toon. Hij was een lange, magere man. Hoewel hij al halverwege de zeventig was, had hij nog steeds een kaarsrechte houding. Hij had borstelige witte wenkbrauwen en keek je altijd met een doordringende en intimiderende blik aan.

‘Ja, meneer de professor.’ Thea haalde diep adem. Als haar patiënten eerst aan de beurt waren, zou ze in elk geval snel van de ronde af zijn.

Toen de professor binnenkwam, vielen alle gesprekken in de ziekenzaal stil. Slechts een enkeling fluisterde nog wat. Thea ging samen met professor Arnhem, haar collega’s en de verpleegkundigen naar de eerste patiënt, een man van in de dertig die een paar dagen eerder was geopereerd aan een maagzweer. De professor wilde alle details van zijn huidige toestand weten, inclusief de exacte medicatie, het stadium van wondgenezing en de bloedwaarden. Thea was erg blij dat ze alle vragen naar tevredenheid kon beantwoorden. Zo gingen ze verder, van bed naar bed en van patiënt naar patiënt.

Thea kreeg twee minder goede beoordelingen. Bij een kankerpatiënt was professor Arnhem het niet met haar dosering voor pijnstillers eens en bij een andere patiënt, die een operatie aan zijn lendenwervels had ondergaan, vond hij dat ze diens situatie te omslachtig beschreef. Ze waren ongeveer halverwege de ronde op de eerste zaal toen een man in een laboratoriumjas Thea naderde.

‘Neem me niet kwalijk, bent u dokter Graven?’ vroeg hij.

De hoofdarts draaide zich om. Blijkbaar was de medewerker nieuw en had hij geen idee dat de hoogleraar niet gestoord wilde worden tijdens rondes. ‘Dokter Graven, wat moet dat?’ snauwde de professor haar meteen geïrriteerd toe.

‘Neem me niet kwalijk, meneer de professor, ik heb net om de

laboratoriumwaarden van een patiënt gevraagd. Ik vermoed een geval van blindedarmonsteking,' antwoordde Thea snel.

'En wat is de uitslag van het bloedonderzoek?'

Thea bestudeerde het rapport. 'Het aantal leukocyten is enorm toegenomen,' zei ze toen. 'Ik zou adviseren om zo snel mogelijk te opereren.'

'Zo, dus dat zou u adviseren. Wie is de patiënt?' Lieve hemel, ze hoopte dat ze het niet verkeerd beoordeeld had. Thea bracht de hoofdarts naar meneer Hansen. Professor Arnhem stelde de man dezelfde vragen die Thea hem eerder had gesteld en voelde aan zijn maag. Toen knikte hij en wendde zich tot de hoofdverpleegster. 'Zorg ervoor dat de patiënt klaar is voor de operatie, ik zal die zelf uitvoeren. En u zult me er beiden bij helpen.' Hij keek naar Thea en Engelhardt.

Ze mocht de hoofdarts assisteren! Thea's spanning maakte plaats voor een glimlach. Meneer Hansen pakte haar hand en kneep erin. 'Ik ben erg blij dat u bij de operatie aanwezig bent, dokter,' fluisterde hij tegen haar.

Vanwege het grote tekort aan artsen had Thea gedurende de laatste twee oorlogsjaren af en toe geassisteerd bij operaties, ook al was ze slechts geneeskundestudent. Deze operaties vonden in die tijd vaak plaats in de kelders en ondergrondse gangen van het ziekenhuis. Als de bommen vielen, trilden de operatietafels door de ontploffingen. Nu ze naar het operatiegebouw met zijn enorme ramen liep, leek het allemaal veel langer dan een paar jaar geleden. Ondanks haar medische graad en dokterstitel was ze een beetje gespannen.

Door de gebruikelijke routine voorafgaand aan de operatie kreeg Thea haar kalmte weer een beetje terug. Ze maakte haar vingernagels grondig schoon, waste haar handen en onderarmen met lysol in de voorgeschreven volgorde, en liet de verpleegsters haar in de steriele jurk en rubberen handschoenen helpen. Met een snelle blik in de spiegel controleerde ze of het mondkapje en de operatiemuts

goed zaten. Daarna ging ze naar de operatiekamer. Engelhardt stond daar al in de steriele ruimte te wachten en knikte naar haar.

Direct daarna werd meneer Hansen op een brancard de operatiekamer in gereden. De anesthesist nam plaats naast de instrumenten. Nu meneer Hansen onder narcose was, zijn lichaam bedekt met steriele doeken, leek hij op de een of andere manier kleiner dan normaal en erg kwetsbaar. Toen gingen de deuren weer open en kwam professor Arnhem de operatiekamer binnen.

‘Dokter Graven,’ wendde hij zich tot Thea en haar collega. ‘U bent mijn eerste assistent. Dokter Engelhardt, u de tweede.’

Ze had de meer verantwoordelijke taak gekregen. Weer voelde Thea een golf van nervositeit in zich opkomen. De operatieassistente overhandigde professor Arnhem de scalpel. De opening tussen de steriele doeken had een oranje gloed door de verlichting en het ontsmettingsmiddel. Een lijn markeerde de operatieplaats bij de ontstoken blindedarm.

Professor Arnhem maakte de buiksneede met de scalpel en baande zich daarna snel en met precisie een weg naar de diepere lagen van het lichaam. Dokter Engelhardt trok met de klemmen de opening in de buikwand open en Thea verwijderde het bloed met een zuigslang, waarbij ze ervoor zorgde dat ze het zicht van de hoofdarts op het te opereren gebied nooit blokkeerde. De ontstoken appendix van de blindedarm werd zichtbaar.

De rechterhand van de hoofdarts bewoog met de scalpel. Thea verwachtte dat hij de appendix zou verwijderen. Maar toen begon zijn hand plotseling krampachtig te trillen. De scalpel ging ongecontroleerd heen en weer. Thea staarde nog steeds naar het mes. Ze kon niet geloven wat ze zag, toen een straal helderrood bloed omhoogspoot. Een zuster schreeuwde. De scalpel had de bekkenaorta doorsneden.

‘Aderklemmen, snel de aderklemmen!’ hoorde ze professor Arnhem schreeuwen.

De buikholte vulde zich met bloed, alsof de zuigslang niet eens

bestond. Maar het apparaat deed het goed en Thea zoog het bloed gecontroleerd weg terwijl ze het licht voelde trillen.

Professor Arnhem deed een greep in de buikholte. Een moment lang had hij de bekkenaorta te pakken. Toen gleed die uit zijn vingers.

Als uit de verte klonk een schrille pieptoon. Iemand riep: ‘De patiënt heeft geen pols meer!’

‘Een bloedtransfusie, ik heb een bloedtransfusie nodig, kom op, schiet op!’ klonk de stem van de professor weer.

Het transfusieapparaat werd naast de operatietafel gereden. De professor kreeg eindelijk de bekkenaorta te pakken en kon de vaatklemmen aanbrengen. Een operatieassistente duwde steriele handdoeken in de buikholte en professor Arnhem bracht de naald in de armader van meneer Hansen. Er liep bloed door de buis. De infuuszak liep leeg. Maar het schrille piepen hield niet op.

Uiteindelijk hoorde Thea de anesthesist zeggen: ‘We zijn de patiënt kwijt.’

Professor Arnhem wankelde even en greep de operatietafel ter ondersteuning. Toen richtte hij zich op en maakte een berustend gebaar. ‘Wat jammer dat de patiënt een buikaneurysma had. En wat tragisch dat dat tijdens de operatie openbarstte. De arme man. Maar elke operatie, zelfs een routineoperatie, is zwaar voor het menselijk lichaam.’

Zei de professor dat echt? Thea kon het niet geloven. De anesthesist, Engelhardt en de verpleegsters hadden meelevend hun blik neergeslagen. Ook zij sloeg haar ogen neer, maar dan van afschuw en schaamte. Nee, het was geen samenloop van ongelukkige omstandigheden. De professor had per ongeluk de bekkenaorta doorsneden met een scalpel. Dat had de dood van meneer Hansen veroorzaakt.

Thea trok de rubberen handschoenen uit. Daarna deed ze het mondmasker, de operatiemuts en het schort af en gooide alles in de daar-

voor bedoelde metalen bak. Ze had nog steeds het gevoel dat ze in trance was.

Haar collega dokter Engelhardt kwam nu naast haar staan. Ook hij trok de operatiekleding uit. Vanuit een aangrenzende kamer was het zwakke gerinkel van metaal te horen. Waarschijnlijk waren de verpleegsters daar de instrumenten aan het schoonmaken.

Sinds zij en haar collega de operatiekamer hadden verlaten, hadden ze geen woord meer met elkaar gesproken. Ze vermeden zelfs oogcontact. Toen slikte Thea en wendde zich tot Engelhardt. 'Jij... jij zag het toch ook. Dat er bij de patiënt, meneer Hansen, geen sprake was van een aneurysma. De bekkenaorta is niet opengebarsten. Professor Arnhem sneed die door. Zijn handen trilden. De operatie-assistente heeft het waarschijnlijk ook opgemerkt. Ze stond naast ons.' Haar stem brak.

Engelhardt leunde tegen een metalen kast en ontweek Thea's blik nog steeds. 'Ja, ik heb het gezien,' zei hij ten slotte zacht.

'We moeten het incident melden bij de directie van het ziekenhuis.'

'Ben je gek geworden? Dat gaan we niet doen!' snauwde hij.

'Maar... ' Thea legde haar hand op haar borst, een onbewust gebaar om haar wild kloppende hart tot bedaren te brengen. Ze keek hem verbijsterd aan.

'Niemand zou geloven dat die ouwe zo'n fout heeft gemaakt,' onderbrak haar collega Thea bruusk. 'Bovendien heeft professor Arnhem vele levens gered. Hij verdient het niet dat zijn carrière door een enkele fout wordt aangetast. Wij beiden, jij en ik, zullen op een gegeven moment waarschijnlijk ook verantwoordelijk zijn voor de dood van een patiënt. En hoe vreselijk en verdrietig dat ook zal zijn, in dit geval hoop ik dat een collega mij ook bijstaat en mij niet beschuldigt van foutief handelen.'

'Maar dat hevige trillen van zijn handen? Wat als de professor ziek is, als hij misschien een kleine beroerte heeft gehad en het in een volgende operatie weer gebeurt? Wij hebben een verantwoordelijk-

heid naar de patiënten toe! En we moeten professor Arnhem tegen zichzelf beschermen.’ Thea’s hart bonsde nog steeds en ze werd miselijk.

‘De professor zou de eerste zijn die een ziekte bij zichzelf diagnosticeert.’ Engelhardt lachte kort. ‘Nee, het was een vreselijke fout. Die we allebei snel zullen vergeten.’ Daarop verliet hij Thea en haastte zich weg.

Ze bleef achter, verdrietig en onzeker. Ze begreep zijn argumenten wel. Maar toch had hij geen gelijk.